

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วย
การควบคุมอาคารด้วยระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์
(AI : Artificial Intelligence)

จัดทำโดย นางสาวสุพรรณษา ดวงมาลา

ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ

สังกัด กลุ่มงานบังคับคดี ๒

กองนิติการและบังคับคดี สำนักเทศกิจ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๐
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. หัวข้อ การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วยระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence)

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

ด้วยกองนิติการและบังคับคดี สำนักเทศกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตาม ประสาน การดำเนินคดี การบังคับคดีให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ทั้งในทางอาญา ทางแพ่ง และดำเนินการในทางปกครอง ตรวจสอบ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคดีทุกประเภทที่เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขต และฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานคดีสำนักเทศกิจ โดยการดำเนินคดีอาชญากรรมกรุงเทพมหานครมีหนังสือสั่งการเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ซึ่งกำหนดให้สำนักงานเขตในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางมีขั้นตอนในการดำเนินการหลายขั้นตอน เช่น กระบวนการออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น การแจ้งคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น การอุทธรณ์คำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น การดำเนินคดีอาญา การบังคับคดีตามคำพิพากษา การบังคับการทางปกครอง การรื้อถอนอาคาร เป็นต้น ประกอบกับตัวอาคารแต่ละประเภทก็มีความสำคัญ มีความเฉพาะแตกต่างกันออกไป ทำให้กระบวนการตัดสินใจในการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารของสำนักงานเขตไม่ต่อเนื่อง เป็นเหตุให้ปัจจุบันมีจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลปกครองมีจำนวนมากขึ้น ตามแนวทางการวินิจฉัยของศาลปกครองมีความเห็นว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีการใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มข้นเป็นบทหนักในการกำหนดโทษกับผู้ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยกฎหมายได้กำหนดมาตรการตามลำดับที่เข้มข้นขึ้นไว้ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เป็นผลให้กรุงเทพมหานครและหรือสำนักงานเขตถูกฟ้องในข้อหาละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติต่อศาลปกครอง

ดังนั้น ปัญหาการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารของเจ้าพนักงานท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร การตัดสินใจของสำนักงานเขตต้องวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลโดยอาศัยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดในลักษณะที่ซ้ำๆ ซากๆ มีความยุ่งยาก มีคดีที่ต้องบังคับตามกฎหมายจำนวนมาก ประเภทของอาคารและผลกระทบมีความแตกต่างกัน จึงมีแนวคิดที่จะนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ทั้งนี้เพื่อเป็นผู้ช่วยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถตัดสินใจดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านมหานครปลอดภัย มติที่ ๑.๕ สิ่งก่อสร้างปลอดภัย และประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเมืองมหานคร มติที่ ๗.๑ กฎหมาย และมติที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารของสำนักงานเขต

๓.๒ เพื่อลดจำนวนคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง และหน่วยงานของกรุงเทพมหานครไม่ต้องรับผิดชอบหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ โดยนำระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารของกรุงเทพมหานคร

๔. เป้าหมาย

พัฒนาระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ กรอบการวิเคราะห์

๕.๑.๑. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ใช้อำนาจทางปกครองบังคับการเพื่อให้การควบคุมการก่อสร้างอาคารที่เกิดในเขตท้องที่ตนเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัย ความมั่นคงแข็งแรง การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก

จึงเห็นว่ากฎหมายควบคุมอาคารได้บัญญัติไว้เป็นประการสำคัญในหมวด ๔ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น กำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่น(ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) การออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น บังคับแก่ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ให้ดำเนินการแก้ไขอาคารกรณีที่เป็นความผิดตามกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นขั้นตอนไว้ กรุงเทพมหานครในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเป็นผู้บังคับการตามกฎหมายทั้งในทางปกครองและทางอาญามีหน้าที่ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีคดีอยู่ระหว่างบังคับการทางปกครอง จำนวน ๕,๐๐๐ กว่าคดี แต่ละคดีมีรายละเอียดการกระทำผิด ลักษณะประเภทอาคารที่แตกต่าง มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต้องตรวจสอบทั้งข้อเท็จจริง ระยะเวลา และข้อกฎหมาย ค่อนข้างมียุ่งยากซับซ้อน ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเบื่อหน่ายทำให้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานครไม่เป็นไปอย่างครบถ้วนตามขั้นตอนของกฎหมาย จึงเป็นเหตุให้ถูกฟ้องร้องต่อศาลปกครอง

๕.๑.๒ ศาลปกครองสูงสุดมีคำวินิจฉัยความว่า แม้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ต้องปฏิบัติแก่ผู้กระทำผิดแล้ว แต่ไม่ได้ดำเนินการให้ครบถ้วนตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้แก่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารที่พิพาทที่ก่อสร้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่คดีถึงที่สุด จึงถือว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐๔/๒๕๖๑) และกรณีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๓๓ - ๘๓๘/๒๕๖๒ ศาลปกครองสูงสุดมีคำวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ว่า เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาคือหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญให้หมดสิ้นไป กรณีมีการฝ่าฝืนกฎหมายและมีการขัดคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยกฎหมายได้กำหนดมาตรการลำดับที่เข้มข้นขึ้นไว้ เมื่อตราใบความเดือดร้อนเสียหายยังคงอยู่ เจ้าหน้าที่ก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายไปตามลำดับจนกว่าจะระงับเหตุได้ มิเช่นนั้น จะถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

๕.๑.๓ ผู้อำนวยการเขต มีอำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๕๒๒/๒๕๖๐ เรื่อง มอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ข้อ ๑ มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้ายอาคาร ทุกประเภท ยกเว้นอาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารสูง อาคารที่ใช้เพื่อกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และอาคารสาธารณะ ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๕.๑.๔ สำนักเทศกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ดูแล ตรวจตราและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กรุงเทพมหานคร กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครทั้งทาง อาญา ทางแพ่ง และทางปกครอง การปฏิบัติงานด้านการดูแลและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหาร และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย ตามมติ ก.ก. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ผ่านมาการติดตามตรวจสอบของสำนักเทศกิจไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควรจะเป็น แม้สำนักเทศกิจจะดำเนินการติดตามทวงถามผลความคืบหน้าการดำเนินคดีอาคารรายคดีไปยังสำนักงานเขตแล้วอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นั้นก็ไม่อาจทำให้สำนักงานเขตดำเนินการตามขั้นตอนแนวทางการบังคับการตามกฎหมายที่กรุงเทพมหานครได้กำหนดไว้

๕.๒ แนวคิด/หลักการ

๕.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้วางหลักเกณฑ์สำหรับการใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีสาระสำคัญเป็นการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองได้และมีอิสระในการดำเนินงาน บทบัญญัติที่ถือว่าเป็น “หลักสำคัญ” ในการกระจายอำนาจ คือ มาตรา ๗๘ ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวด ๕ แผนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมีใจความสำคัญ คือ “มาตรา ๗๘ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” บทบัญญัติดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางที่รัฐจะดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนในการปกครองหรือดูแลท้องถิ่นของตนได้มากขึ้น ซึ่งจะมีผลตามมาคือเป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง

๕.๒.๒ หลักความเป็นอิสระ มาตรา ๒๘๒ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นมาตราแรกของบทบัญญัติในหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บัญญัติถึงหลักสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยการให้อิสระดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกับ “รูปแบบของประเทศ” ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ แห่งรัฐธรรมนูญ คือ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ความเป็นอิสระของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีได้ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

(ก) ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของตน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานและเพื่อจัดทำบริการสาธารณะที่ดีและเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

(ข) ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล เป็นเครื่องชี้วัดถึงความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ มีอำนาจกำหนดตำแหน่ง สรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่ง จัดการเกี่ยวกับเงื่อนไขในการทำงาน ตลอดจนให้คุณให้โทษพนักงานรวมทั้งให้สิทธิประโยชน์เมื่อพ้นจากงาน ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลดังกล่าวมาแล้ว หากเป็นไปได้ดีและมีประสิทธิภาพก็จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างประสบผลสำเร็จ

(ค) ความเป็นอิสระด้านการเงินและการคลัง ได้แก่ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง โดยมีอำนาจในการใช้จ่ายเงินเหล่านั้นได้อย่างอิสระพอสมควร กรณีส่วนกลางได้จัดสรรเงินมาให้ก็จะต้องเข้าไปควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินซึ่งจะส่งผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินกิจการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นต้น (ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์ : คำบรรยายกฎหมายปกครอง)

๕.๒.๓ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) (ที่มา : ขวัญชนก พุทธจันทร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พุศศิกายัน ๒๕๖๒) เป็นระบบประมวลผลที่มีต้นแบบมาจากโครงข่ายประสาทของมนุษย์สามารถเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการประมวลผลได้ตามจำนวนข้อมูลที่เพิ่มขึ้นผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถจดจำคิด วิเคราะห์เรียนรู้และเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆที่ซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว (Deep Learning) เหมือนระบบสมองของมนุษย์ จึงอาจเรียกได้ว่า “สมองกลอัจฉริยะ” ดังนั้น AI จึงถือเป็นเทคโนโลยีที่ร้อนแรงที่สุดในปัจจุบันและเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิตการทำงานรวมถึงการนำมาใช้ในการเสริมศักยภาพทางธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งจะสามารถส่งผลต่อการเจริญเติบโต ทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของประเทศ สำหรับปัญญาประดิษฐ์หรือ Artificial Intelligence นั้น สามารถแยกออกได้เป็น ๒ คำ ได้แก่

"Artificial" มีความหมายว่า สิ่งที่ไม่มีชีวิต ถูกสร้างหรือสังเคราะห์ขึ้นโดยมนุษย์

"Intelligence" มีความหมายว่า ความฉลาด ความคิดคำนวณที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จ

โดยทั่วไปศาสตร์ทางปัญญาประดิษฐ์จะเป็นสาขาในด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และวิศวกรรมเป็นหลัก แต่บางครั้งก็ยักรวมไปถึงศาสตร์ในด้านอื่นๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านจิตวิทยา ปรัชญา หรือแม้แต่ชีววิทยาศาสตร์ ทางด้านปัญญาประดิษฐ์นั้นไม่มีข้อกำหนดหรือรูปแบบที่ชัดเจนในการกำหนดความฉลาดของเครื่องจักร เนื่องจากเราไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับความฉลาดของมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ และสามารถเข้าใจกลไกเพียงบางส่วนเท่านั้น นอกจากนี้ศาสตร์ทางด้านปัญญาประดิษฐ์ถึงแม้ว่าจะเกี่ยวข้องกับความฉลาดของเครื่องจักร แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นการจำลองความฉลาดของมนุษย์เสมอไป

(๑) ความสามารถการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence)

ปัญญาประดิษฐ์ ทำงานโดยรวบรวมข้อมูลปริมาณมหาศาลด้วยความเร็ว ประมวลผลซ้ำๆ ผ่านขั้นตอนการประมวลผลที่ชาญฉลาด ด้วยซอฟต์แวร์ที่สามารถเรียนรู้จากรูปแบบและลักษณะของข้อมูลได้อย่างอัตโนมัติบนพื้นฐานทางทฤษฎี วิธีการและเทคโนโลยี รวมถึงแขนงย่อยหลักๆ อันได้แก่

- การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine learning) ในการสร้างแบบจำลองการวิเคราะห์แบบอัตโนมัติ โดยใช้วิธีการจากโครงข่ายประสาทเทียม สถิติ การวิจัยดำเนินการ (operations research) และหลักฟิสิกส์ในการค้นหาข้อมูลเชิงลึกที่ซ่อนอยู่ในข้อมูลโดยไม่จำเป็นต้องเขียนโปรแกรมในการค้นหา

- โครงข่ายประสาทเทียม คือหนึ่งในระบบการเรียนรู้ของเครื่อง โดยใช้การเชื่อมโยงระหว่างยูนิต (เหมือนกับเซลล์ประสาท) ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูล โดยการตอบสนองต่อข้อมูลภายนอก ถ่ายทอดข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างแต่ละยูนิต การประมวลผลจำเป็นต้องใช้ทางผ่านข้อมูลหลายทาง เพื่อค้นหาความเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายจากข้อมูลที่ไม่ชัดเจนเหล่านั้น

- การเรียนรู้เชิงลึก (Deep learning) ใช้โครงข่ายประสาทเทียมขนาดใหญ่ที่มีหน่วยประมวลผลหลายชั้นโดยอาศัยประโยชน์จากความก้าวหน้าในศักยภาพของคอมพิวเตอร์และเทคนิคในการเรียนรู้รูปแบบของข้อมูลปริมาณมหาศาลที่มีความซับซ้อนที่ได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นแล้ว แอปพลิเคชันแบบทั่วไปนั้นหมายถึงการจดจำภาพและคำพูด

- ระบบการประมวลผลข้อมูลที่มีการเรียนรู้ (Cognitive computing) เป็นแขนงย่อยหนึ่งของปัญญาประดิษฐ์ที่พยายามแสดงปฏิสัมพันธ์ให้เสมือนมนุษย์ผ่านเครื่องจักรกล การใช้ปัญญาประดิษฐ์และการประมวลผลหน่วยความจำ มีเป้าหมายสูงสุดคือ การใช้เครื่องจักรกลในการเลียนแบบกระบวนการของมนุษย์ผ่านความสามารถในการตีความภาพและคำพูด และตอบสนองโดยทันที

- การประมวลผลภาพ (computer vision) ใช้การจดจำรูปแบบและการเรียนรู้เชิงลึกในการจดจำสิ่งที่อยู่ในภาพหรือวิดีโอ เมื่อเครื่องจักรกลสามารถประมวลผล วิเคราะห์และเข้าใจรูปภาพ มันจะสามารถจับภาพหรือวิดีโอได้แบบเรียลไทม์และตีความสภาพแวดล้อมได้

- การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (natural language processing หรือ NLP) คือความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจและสร้างภาษามนุษย์ ซึ่งรวมถึงคำพูดด้วย ขั้นตอนของ NLP คือ การโต้ตอบด้วยภาษาธรรมชาติ ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถสื่อสารกับคอมพิวเตอร์ได้โดยใช้ภาษาเพื่อดำเนินการงานต่างๆ

- หน่วยประมวลผลกราฟฟิก เป็นกุญแจสำคัญของปัญญาประดิษฐ์เนื่องจากหน่วยประมวลผลจะช่วยเพิ่มพลังในการคำนวณอันจำเป็นต่อกระบวนการประมวลผลเข้าไปมา การฝึกอบรมโครงข่ายประสาทจำเป็นต้องใช้ข้อมูลฝึกด้าและพลังงานในการคิดคำนวณ

- Internet of Things ก่อให้เกิดปริมาณข้อมูลมหาศาลจากอุปกรณ์ที่เชื่อมโยงอยู่ ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านการวิเคราะห์ แบบจำลองอัตโนมัติที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์จะช่วยให้เราใช้ประโยชน์จากแบบจำลองได้อย่างเต็มที่

- อัลกอริทึมขั้นสูง กำลังได้รับการพัฒนาและผนวกรวมเป็นวิธีใหม่เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวดเร็วกว่าและได้หลายระดับข้อมูลกระบวนการอันชาญฉลาดนี้คือ กุญแจสำคัญในการระบุและพยากรณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ยาก ทำความเข้าใจระบบที่ซับซ้อนและปรับเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานการณ์ที่เหมาะสมที่สุด

- APIs หรือแอปพลิเคชันประมวลผลอินเทอร์เน็ตเฟส เป็นแพ็คเกจของโค้ดคำสั่งที่สามารถพกพาได้ ช่วยให้การเพิ่มเติมฟังก์ชันการทำงานของ AI ไปยังผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วและแพ็คเกจซอฟต์แวร์สามารถนำไปใช้ได้ โดยเพิ่มความสามารถในการจดจำภาพ เพื่อจัดทำระบบความปลอดภัยและการตอบคำถาม Q & A ซึ่งอธิบายข้อมูล สร้างแคปชั่นและหัวเรื่อง หรือค้นหารูปแบบข้อมูลและเนื้อหาที่น่าสนใจได้

(๒) ความสำคัญของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มีต่อองค์กร

๓.๒.๑ ข้อมูลจะถูกเก็บในลักษณะคล้ายกับเป็นหน่วยบันทึกความจำขององค์กร ซึ่งจะกลายเป็นฐานความรู้ขององค์กรที่พนักงานในองค์กรสามารถเข้าสู่ระบบเพื่อทำการสืบค้นและหาคำปรึกษาได้ตลอดเวลา

๓.๒.๒ ระบบปัญญาประดิษฐ์ จะช่วยสร้างกลไกที่ไม่นำความรู้สึก ความเหนื่อยล้า หรือความกังวลเข้ามาเป็นองค์ประกอบซึ่งจะมีประโยชน์เป็นอย่างมากกับงานประเภทที่อันตรายต่อมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยทางด้านร่างกายหรือด้านจิตใจก็ตาม

๓.๒.๓ ระบบปัญญาประดิษฐ์ จะถูกนำมาทำงานในส่วนที่เป็นงานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งหรือเป็นงานที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับมนุษย์

๓.๒.๔ ระบบปัญญาประดิษฐ์ จะช่วยเพิ่มความสามารถในฐานความรู้ขององค์กร ด้วยการเสนอวิธีแก้ปัญหาสำหรับงานเฉพาะด้าน ซึ่งมีปริมาณมากหรือมีความซับซ้อนมากเกินไปสำหรับมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อต้องการทำงานนั้นให้สำเร็จภายในระยะเวลาอันสั้น

เห็นว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เนื่องจากการบังคับคดีอาคารของกรุงเทพมหานครที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตมีจำนวน ๕,๐๐๐ กว่าคดี มีประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายค่อนข้างน้อย การปฏิบัติงานต้องอาศัยความแม่นยำในข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง อาศัยความรอบคอบและใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมากในแต่ละคดี และการดำเนินการมีผลกระทบต่อประชาชนผู้ใช้อาคาร และประชาชนทั่วไปเป็นจำนวนมาก การปฏิบัติงานจึงมีความน่าเบื่อมีผลทำให้การดำเนินการบังคับการไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ส่งผลให้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี

๕.๒.๔ หลักการวิเคราะห์ระบบและการออกแบบ System Analysis and Design (ที่มา :

บทความ mindphp.com, พฤษภาคม ๒๕๖๐)

(๑) ระบบ คือ กลุ่มขององค์ประกอบต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อจุดประสงค์อันเดียวกัน ระบบอาจจะประกอบด้วย บุคคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้ พัสตุ วิธีการ ซึ่งทั้งหมดนี้จะต้องมีระบบจัดการอันหนึ่ง เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์อันเดียวกัน เช่น ระบบการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน การวิเคราะห์ระบบและการออกแบบ System Analysis and Design (ซิสเต็ม อนาซิส แอน ดีไซน์) คือ วิธีการที่ใช้ในการสร้างระบบสารสนเทศขึ้นมาใหม่ในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งหรือระบบย่อยของธุรกิจ นอกจากการสร้างระบบสารสนเทศใหม่แล้ว การวิเคราะห์ระบบ ช่วยในการแก้ไขระบบสารสนเทศเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วยก็ได้

- การวิเคราะห์ระบบ คือ การหาความต้องการ Requirements (รีคิสมัน) ของระบบสารสนเทศว่าคืออะไร หรือต้องการเพิ่มเติมอะไรเข้ามาในระบบ

- การออกแบบ คือ การนำเอาความต้องการของระบบมาเป็นแบบแผน หรือเรียกว่าพิมพ์เขียวในการสร้างระบบสารสนเทศนั้นให้ใช้งานได้จริง ตัวอย่างระบบสารสนเทศ เช่น ระบบการขาย ความต้องการของระบบก็คือ สามารถติดตามยอดขายได้เป็นระยะ เพื่อฝ่ายบริหารสามารถปรับปรุงการขายได้ทันทั่วทั้ง

(๒) การวิเคราะห์ระบบ วงจรการพัฒนากระบวนนั้น เริ่มต้นจากการศึกษาระบบเดิม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาหาความต้องการ Requirements หรือสิ่งที่จะต้องปรับปรุงในระบบ หรืออีกอย่างหนึ่งคือวิธีแก้ปัญหาของระบบ การวิเคราะห์จะเริ่มหลังจากที่ทราบปัญหา และผ่านขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้แล้ว รวบรวมข้อมูล การศึกษาระบบเดิมนั้น นักวิเคราะห์ระบบ เริ่มต้นจากการศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น คู่มือต่างๆ หลังจากนั้นเป็นการรวบรวมแบบฟอร์มและรายงานต่างๆ เช่น ในระบบบัญชี เจ้าหน้าที่จะมีแบบฟอร์มใบบรรจุผลิตภัณฑ์ ใบทวงหนี้ รายงานเพื่อเตรียมเงินสด เป็นต้น นอกจากนั้นจะต้องคอยสังเกตดูการทำงานของ ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบที่ศึกษา ท้ายที่สุดอาจจะต้องมีการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องในระบบ หรือบางกรณีอาจจะต้องใช้แบบสอบถามมาช่วยเก็บข้อมูลด้วยก็ได้ วิธีการทั้งหมดเรียกว่า เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล (Fact Gathering Techniques)

- คำอธิบายข้อมูล Data Description เมื่อนักวิเคราะห์ระบบศึกษาระบบมากเข้าจะพบว่า มีข้อมูลมากมายที่ต้องจัดให้เป็นหมวดหมู่ เช่น ข้อมูลของลูกค้าคนหนึ่งจะรวมข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ เช่น เลขที่ลูกค้า ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ การจ่ายเงิน การซื้อสินค้า เป็นต้น

- คำอธิบายวิธีการ Procedure Description กรรมวิธีที่ติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล จะต้องรู้ว่า ข้อมูลผ่านการประมวลผลอย่างไรบ้าง

(๓) วงจรการพัฒนากระบวน System Development Life Cycle-SDLC ระบบสารสนเทศทั้งหลายมีวงจรชีวิตที่เหมือนกัน ตั้งแต่เกิดจนตาย วงจรนี้จะเป็นขั้นตอนที่เป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อยเป็นระบบที่ใช้งานได้ ขั้นตอนการพัฒนากระบวนมีอยู่ด้วยกัน ๗ ขั้นตอน คือ

๑. เข้าใจปัญหา Problem Recognition
๒. ศึกษาความเป็นไปได้ Feasibility Study
๓. วิเคราะห์ Analysis
๔. ออกแบบ Design
๕. สร้าง หรือพัฒนากระบวน Construction
๖. การปรับเปลี่ยน Conversion
๗. บำรุงรักษา Maintenance

๕.๒.๕ หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

มาตรา ๖ (๑) (๓) และมาตรา ๘ แห่งพระราชกรณียกิจว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๖ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

(๓) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

มาตรา ๘ ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐ

“หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐ และ บรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรมนั้น ไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์เป็นพันๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๖ ประการดังนี้

๑. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม กล่าวโดยสรุป คือ สถาปนาการปกครองภายใต้กฎหมาย มีใช้กระทำกันตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

๓. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๔. หลักความมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และขจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

๕. หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหาร ตลอดจนคณะข้าราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ ต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

๖. หลักความคุ้มค่า ผู้บริหาร ต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการ จำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยรวม

จึงเห็นว่า มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเป็นอำนาจของผู้อำนวยการเขต (ปฏิบัติราชการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) กฎหมายได้กำหนดขั้นตอนไว้ จำเป็นต้องจะดำเนินการเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในทางปกครองและอาญา สำนักเทศกิจมีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงกำกับติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายแต่ยังพบปัญหาในการดำเนินการทางปกครองไม่ครบขั้นตอนเป็นเหตุให้ถูกดำเนินฟ้องร้องดำเนินคดีจำนวนมาก จึงมีแนวคิดนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ระบบและการออกแบบ System Analysis and Design มาเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยต้องออกแบบระบบให้ประมวลผลโดยอาศัยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด โดยการบังคับการทางปกครองคดีอาคารเป็นการดำเนินการลักษณะที่ซ้ำๆ ซากๆ มีความยุ่งยาก ทั้งข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ อีกทั้งความผิดแต่ละคดีมีเงื่อนไขตามกฎหมายกระทรวงที่จำแนกไปตามประเภทของอาคาร และมีผลกระทบมีความแตกต่างกัน เห็นว่า ระบบ AI จึงมีความเหมาะสมที่นำมาปรับใช้ในกระบวนการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมากที่สุด ซึ่งสามารถออกแบบระบบให้อยู่ในหลักของธรรมาภิบาล เป็นธรรม โปร่งใสมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและมีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้อาคารเป็นสำคัญ ระบบ AI จะสามารถประมวลผลแจ้งเตือนเพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง นายตรวจอาคารเจ้าของคดีดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ได้อย่างถูกต้องต่อเนื่องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมไปถึงสามารถรายงานผลการดำเนินคดี ความคืบหน้า คำนวณกำหนดเวลาการปฏิบัติตามคำสั่ง วิธีการรื้อถอนอาคาร การประมาณราคาการเข้ารื้อถอนอาคารของเจ้าพนักงานท้องถิ่น การแจ้งความดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวน การติดตามผลคดีอาญา และรวมไปถึงการคำนวณร้อยละ ความน่าจะเป็นหากถูกฟ้องร้องดำเนินคดี จะถูกพิพากษายกฟ้องเป็นจำนวนเท่าใด เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาระบบ AI เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ ระเบียบ ข้อบัญญัติ กฎกระทรวง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารในเขตกรุงเทพมหานครได้ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนผู้จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลงอาคารโดยไม่ผิดกฎหมายได้ หรือกรณีประชาชนได้รับคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น จะดำเนินการอย่างไร เป็นต้น

๖. แนวทางการดำเนินการ / ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้จัดทำรายงานได้นำหลักการวิเคราะห์ระบบและการออกแบบ System Analysis and Design มาเป็นเครื่องมือในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

๖.๑ จัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อกำหนดขอบเขตของงานว่าจะใช้ระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาใช้ขั้นตอนดังนี้

- ก่อนพบการกระทำผิด การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายความคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนผู้ได้รับคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ได้รับผลกระทบ

- การพบการกระทำผิดและบังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคาร (การออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น การแจ้งคำสั่ง การอุทธรณ์คำสั่ง การดำเนินคดีอาญา การติดตามผลการดำเนินคดีอาญา การให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน การดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น การบังคับคดีตามคำพิพากษา การบังคับรื้อถอนอาคาร การขออนุมัติรื้อถอนอาคาร การเข้ารื้อถอนอาคาร การยึดและเก็บรักษาไว้หรือขายวัสดุที่รื้อถอนและสิ่งของที่ขนออกจากอาคาร การเรียกค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคาร การบังคับคดีตามคำพิพากษาเรียกค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคาร การใช้มาตรการขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขัง การควบคุมและรายงานผลคดีรายคดี และรายงานแบบภาพรวม เป็นต้น) ทำการป้อนข้อมูลด้านกฎหมาย รูปแบบในการออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร กฎกระทรวง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- การดำเนินคดีปกครองกรณีฟ้องร้องต่อศาลปกครอง (รูปแบบการรายงานข้อเท็จจริง ประเด็นข้อต่อสู้ การติดตามและรายงานผลคดี)

- เก็บสำเนาเอกสารรูปแบบไฟล์ PDF ข้อกฎหมาย กฎหมายผังเมือง กฎหมาย EIA แนวคำวินิจฉัยอุทธรณ์ คำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง และข้อเท็จจริงรายคดี ใบรายงานการตรวจ แบบผังบริเวณที่กระทำผิด ภาพถ่ายอาคาร สถานที่ตั้งอาคาร สำเนาคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นต้น

๖.๒ รวบรวมกฎหมาย ระเบียบและแนวทางที่เกี่ยวข้อง

๖.๓ ศึกษาระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการวิเคราะห์ระบบ การใช้งาน ความเป็นไปได้ของระบบ ปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัด เป็นต้น

๖.๔ ทำการออกแบบระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาใช้ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยสามารถตอบสนองความต้องการได้ตามข้อ ๖.๑ ได้มากที่สุด เพียงใด อาจเป็นลักษณะ แอปพลิเคชัน AI (ระบบการติดตามและบังคับคดีอาคาร BMA BCA ของสำนักงานเขต)

- สืบค้นข้อมูลด้านกฎหมาย จัดทำระบบความปลอดภัยและการตอบคำถาม Q & A ซึ่งอธิบายข้อมูลสร้างแคปชั่นและหัวเรื่อง หรือค้นหารูปแบบข้อมูลและเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น ข้อมูลคดีที่พบการกระทำความผิดประเภทความผิด ผู้กระทำความผิด ที่ตั้งอาคาร เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ระบบ (ตัวกรอง) ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และประชาชนผู้ได้รับคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ได้รับผลกระทบ

- แสดงผลรายงานสถานะของคดีอาคารเป็นรายคดี แจ้งเตือนความถูกต้องการปฏิบัติขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด แสดงสิ่งที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไป พร้อมระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น คดีนั้นอยู่ในขั้นตอนการบังคับหรือถอนอาคาร นายตรวจอาคารต้องออกตรวจสอบการฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นในขั้นตอนต่อไป ระบบฯ จะทำการแจ้งเตือนสถานะของคดีดังกล่าวไปยังสำนักงานเขต และสำนักเทศกิจจนกว่า สำนักงานเขตจะดำเนินการตรวจสอบและป้อนข้อมูลผลการดำเนินการ เป็นต้น

- แสดงสถานะการดำเนินคดีอาญา พิมพ์แบบหนังสือขอทราบผลคดีอาญาไปยัง สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ ชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี เป็นต้น

- แสดงข้อเท็จจริงเรียงลำดับตามลำดับเหตุการณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลการสู้คดี กรณีถูกฟ้องต่อศาลปกครอง

๖.๕ นำเสนอผู้บริหารเพื่อขออนุมัติทดสอบการใช้งานแอปพลิเคชัน AI (ระบบการติดตามและบังคับคดีอาคาร BMA BDA) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๖.๖ ให้สำนักงานเขตทดสอบใช้งาน

๖.๗ ประเมินผลและปรับปรุงระบบ ให้เหมาะสมกับความต้องการตามวัตถุประสงค์

๖.๘ นำเสนอผู้มีอำนาจเพื่อเห็นชอบให้ใช้ระบบระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) แอปพลิเคชัน AI (ระบบการติดตามและบังคับคดีอาคาร BMA BCA) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๖.๙ ประชุมซักซ้อมและกำหนดให้สำนักงานเขตถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๖.๑๐ ติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยมีแผนการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการ : การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วยระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence)

หน่วยงาน : สำนักเทศกิจ และสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ปีงบประมาณ : พ.ศ. ๒๕๖๕

งบประมาณ : ประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ขั้นตอนการดำเนินงาน	งบประมาณ ที่ใช้	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕							หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. วางแผนงาน / แต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนดขอบเขต ของงานว่าจะใช้ระบบ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาใช้ขั้นตอนดังนี้ - ก่อนพบการกระทำผิด การ เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ความคุ้มครองและกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และ ประชาชนผู้ได้รับคำสั่งเจ้า พนักงานท้องถิ่น ผู้ได้รับ ผลกระทบ - การพบการกระทำผิดและ บังคับใช้กฎหมายควบคุม อาคาร (การออกคำสั่งเจ้า พนักงานท้องถิ่น การแจ้งคำสั่ง การอุทธรณ์คำสั่ง การดำเนิน คดีอาญา การติดตามผลการ ดำเนินคดีอาญา การให้ถ้อยคำ ต่อพนักงานสอบสวน การ ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้า พนักงานท้องถิ่น การบังคับคดี ตามคำพิพากษา การบังคับรื้อ ถอนอาคาร การขออนุมัติรื้อ ถอนอาคาร การเข้ารื้อถอน อาคาร การยึดและเก็บรักษาไว้ หรือขายวัสดุที่รื้อถอนและ สิ่งของที่ขนออกจากอาคาร การเรียกค่าใช้จ่ายในการรื้อ ถอนอาคาร การบังคับคดีตาม	-								สำนักเทศกิจ, สำนักยุทธศาสตร์ และประเมินผล ผู้แทนสำนักงาน เขต และ สำนักการโยธา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	งบประมาณ ที่ใช้	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕							หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
คำพิพากษาเรียกค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคาร การใช้มาตรการขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขัง การควบคุมและรายงานผลคดีรายคดีและรายงานแบบภาพรวม เป็นต้น) - การดำเนินคดีปกครองกรณีฟ้องร้องต่อศาลปกครอง (แสดงผลการรายงานข้อเท็จจริงประเด็นข้อต่อสู้ การติดตามและรายงานผลคดี) - เก็บสำเนาเอกสารรูปแบบไฟล์PDF ข้อกฎหมาย กฎหมายผังเมือง กฎหมาย EIA แนวคำวินิจฉัยอุทธรณ์ แนวคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง และข้อเท็จจริงรายคดี ใบรายงานการตรวจ แบบผังบริเวณที่กระทำผิด ภาพถ่ายอาคารสถานที่ตั้งอาคาร สำเนาคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นต้น									
๒. รวบรวมกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่เกี่ยวข้อง	-								สำนักเทศกิจ, สำนักงาน กฎหมายและคดี, สำนักการโยธา
๓. ศึกษาระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการวิเคราะห์ระบบ การใช้งาน ความเป็นไปได้ของระบบ ปัญหาอุปสรรคข้อจำกัด เป็นต้น	-								สำนักเทศกิจ, สำนักยุทธศาสตร์ และประเมินผล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	งบประมาณ ที่ใช้	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕							หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๔. กำหนดรูปแบบ/วิธีการ เพื่อให้มีระบบเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) แอปพลิเคชัน AI (ระบบการติดตามและบังคับคดี อาคาร BMA BCA) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร - สืบค้นข้อมูลด้านกฎหมาย จัดทำระบบความปลอดภัยและการตอบคำถาม Q & A ซึ่งอธิบายข้อมูล สร้างแคปชั่นและหัวเรื่อง หรือค้นหารูปแบบ ข้อมูลและเนื้อหาที่น่าสนใจ เช่น ข้อมูลคดีที่พบการกระทำ ความผิด ประเภทความผิด ผู้กระทำผิด ที่ตั้งอาคาร เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ระบบ (ตัวกรอง) ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนผู้ได้รับคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ได้รับผลกระทบ - แสดงผลรายงานสถานะของคดีอาคารเป็นรายคดี แจ้งเตือนความถูกต้องการปฏิบัติขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด แสดงสิ่งที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไป พร้อมระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น คดีนั้นอยู่ในขั้นตอนการบังคับรื้อถอนอาคาร นายตรวจอาคารต้องออกตรวจสอบการฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นในขั้นตอนต่อไป	-								สำนักเทคนิค, สำนัก ยุทธศาสตร์และ ประเมินผล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	งบประมาณ ที่ใช้	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕							หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ
		มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
ระบบฯ จะทำการแจ้งเตือนสถานะของคดีดังกล่าวไปยังสำนักงานเขต และสำนักเทศกิจ จนกว่า สำนักงานเขตจะดำเนินการตรวจสอบและป้อนข้อมูลผลการดำเนินการ เป็นต้น - แสดงสถานะการดำเนินคดีอาญา พิมพ์แบบหนังสือขอทราบผลคดีอาญาไปยัง สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ ชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี เป็นต้น - แสดงข้อเท็จจริงเรียงลำดับตามลำดับเหตุการณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลการสู้คดี กรณีถูกฟ้องต่อศาลปกครอง									
๕. นำเสนอผู้บริหารเพื่อขออนุมัติทดสอบการใช้งาน	-								สำนักเทศกิจ
๖. ทดสอบใช้งาน	-								สำนักเทศกิจ และสำนักงานเขต
๗. ประเมินผลและปรับปรุงระบบ									สำนักเทศกิจ, สำนักยุทธศาสตร์ และประเมินผล, สำนักงบประมาณ
๘. นำเสนอผู้มีอำนาจเพื่อเห็นชอบให้ใช้ระบบระบบ									สำนักเทศกิจ
๙. ประชุมซักซ้อมและกำหนดให้สำนักงานเขตถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน									สำนักเทศกิจ, สำนักยุทธศาสตร์ และประเมินผล และสำนักงานเขต
๑๐. ติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น									สำนักเทศกิจ, สำนักยุทธศาสตร์ และประเมินผล และสำนักงานเขต

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ กรุงเทพมหานครมีระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๗.๒ การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีความถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

๗.๓ สามารถลดจำนวนคดีอาคารที่กระทำผิดกฎหมายทั้งในปัจจุบันและอนาคต เมื่อเจ้าของอาคารและประชาชนทั่วไปเข้าถึงระบบระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) แอปพลิเคชัน AI (ระบบการติดตามและบังคับคดีอาคาร BMA BCA) นี้ จะไม่กระทำผิดตั้งแต่เริ่มต้น

๗.๔ สามารถลดจำนวนคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง และหน่วยงานของกรุงเทพมหานครไม่ต้องรับผิดชอบ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

๗.๕ สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านมหานครปลอดภัย มติที่ ๑.๕ สิ่งก่อสร้างปลอดภัย และประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเมืองมหานคร มติที่ ๗.๑ กฎหมายและมติที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ

๘. งบประมาณ

ดำเนินการโดยใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร โดยประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) และหรือระดับผลลัพธ์ (Outcome)

มีแอปพลิเคชัน AI (ระบบการติดตามและบังคับคดีอาคาร BMA BCA) เป็นเครื่องมือมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในขั้นตอนการบังคับการทางปกครอง และการดำเนินคดีอาญา มีผลทำให้การบังคับการคดีอาคารมีประสิทธิภาพเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ร้อยละ ๘๐

๙.๒ วิธีการ / เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ) มีสถิติข้อมูลจำนวนคดีอาคารที่อยู่ระหว่างบังคับการของสำนักงานเขตที่ใช้ระบบเทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) แอปพลิเคชัน ในการดำเนินการมีความคืบหน้าร้อยละ ๘๐

๙.๓ จำนวนคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง โดยศาลมีคำสั่งไม่รับฟ้องลดลงร้อยละ ๖๐

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ การแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในภาพรวมของกรุงเทพมหานครด้วยระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) แอปพลิเคชัน จึงมีความคุ้มค่าเนื่องจากเป็นความปลอดภัยต่อชีวิต ความมั่นคงแข็งแรง การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข ของผู้อยู่อาศัยของอาคาร ดังนั้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) แอปพลิเคชัน ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ หากเปรียบเทียบกับความเสียหายที่ศาลปกครองสั่งให้กรุงเทพมหานครชดใช้ งบประมาณในการดำเนินการนี้มีความคุ้มค่าอย่างแน่นอน

๑๐.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มีข้อเสียของเทคโนโลยีเหล่านี้ ต้องมีการปรับปรุงบำรุงรักษา(ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์) เพื่อให้ระบบมีความทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานอยู่ตลอดเวลา หากเป็นระบบการเช่าบริการจะมีความเหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาความล่าช้าไม่ทันสมัยได้

๑๐.๓ บูรณาการร่วมกับสถานศึกษา มหาวิทยาลัย สภาวิชาชีพด้านวิศวกรรม เพื่อให้ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเรียนรู้ถึงขั้นตอนและผลกระทบของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารได้

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ ตามมาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

(๑) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

(๒) เชื้อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือทอระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าเรือ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย

(๓) ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

(ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้วระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) พื้นหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา ๘(๙)

(๕) สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะ ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดิน และอาคารที่ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้ รวมทั้งแสดงลักษณะและขอบเขตของที่สาธารณะและอาคารในบริเวณที่ดินที่ติดต่อด้านโดยสังเขปด้วย

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้าง แปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร โดยมีรูปแสดงรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาดเครื่องหมายวัสดุและการใช้สอยต่างๆ ของอาคารอย่างชัดเจนพอที่จะใช้ในการดำเนินการได้

“ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

“ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลงต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนักเนื้อที่ ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่างๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมิใช่การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่างๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม

“รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไป เช่น เสา คาน ตง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

“นายช่าง” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง หรือวิศวกรหรือสถาปนิกซึ่งอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับเขตกรุงเทพมหานคร

กฎหมายควบคุมอาคารกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นแจ้งข้อห้าม ข้อจำกัด หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือการดำเนินการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๓ ทวิ

มาตรา ๑๓ ทวิ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นแจ้งข้อห้าม ข้อจำกัด หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือการดำเนินการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการตาม (๒)

(๒) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีเอกสารเผยแพร่หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับแจ้งตาม (๑) ไว้จำหน่ายหรือให้แก่ประชาชนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ความผิดฐานก่อสร้าง ดัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มาตรา ๒๑ ความผิดฐานก่อสร้างดัด หรือดัดแปลงอาคารผิดไปจากแบบที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มาตรา ๓๑

มาตรา ๒๑ ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดให้มีหรือดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือให้ผิดไปจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๓๙ ทวิ

ความผิดฐานเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต มาตรา ๓๓

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการตามมาตรา ๓๒ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว และให้นำมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๓๙ ทวิ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ความผิดฐานใช้ที่จอดรถ ที่กัลปกร และทางเข้าออกของรถเพื่อการอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มาตรา ๓๔

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต้องมีพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลปกร และทางเข้าออกของรถตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ (๙) ดัดแปลงหรือใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลปกร และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

อำนาจในการออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง มาตรา ๔๐ (๑) คำสั่งห้ามเข้า ห้ามใช้อาคาร มาตรา ๔๐(๒) มาตรา ๔๖ ทวิ (๑) คำสั่งให้ดำเนินการแก้ไข มาตรา ๔๐ (๓) ประกอบ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๖ ทวิ (๒) และคำสั่งให้รื้อถอนอาคาร มาตรา ๔๒

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้

(๑) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว

(๒) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณดังกล่าว และ

(๓) พิจารณามีคำสั่งตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ให้มีคำสั่งตาม (๑)

มาตรา ๔๑ ถ้าการกระทำตามมาตรา ๔๐ เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารยื่นคำขออนุญาต หรือดำเนินการแจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ หรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้ และให้นำมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ถ้าการกระทำตามมาตรา ๔๐ เป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้ดำเนินการรื้อถอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑๑) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

มาตรา ๔๖ ทวิ ในกรณีที่อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้าและการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินวุ่นวาย ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่น ๆ ของอาคารตามมาตรา ๓๒ ทวิ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ ดังนี้

(๑) มีคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารใช้ หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ที่อุปกรณ์หรือบริเวณที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายที่อยู่ใกล้กับอุปกรณ์นั้น

(๒) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ นั้น ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยหรือสามารถใช้งานได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีมีเหตุอันสมควรเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้

อำนาจในการรื้อถอนอาคารของเจ้าพนักงานท้องถิ่น มาตรา ๔๓ (๒) การยื่นคำขอให้จับกุมกักขัง มาตรา ๔๓ (๑)

มาตรา ๔๓ ถ้าไม่มีการรื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล นับแต่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔๒ ได้ล่วงพ้นไป ขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังบุคคลซึ่งมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ผู้ควบคุมงานและผู้ดำเนินการจะต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

บทกำหนดโทษความผิดฐานหลัก และความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีโทษปรับรายวัน

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๕๒ วรรคหก มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๕๗ ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๖ ทวิ ผู้ใดมิได้รื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ โดยมีได้อยู่ในระหว่างการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง
